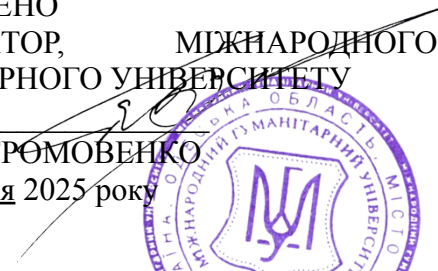

МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО
НА ЗАСІДАННІ ВЧЕНОЇ РАДИ
МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
Протокол № 8 від «25» березня 2025 року
Введено в дію наказом Міжнародного
гуманітарного університету
№ 378а від 25 березня 2025 року
Голова Вченої Ради
 академік Сергій КІВАЛОВ

ЗАТВЕРДЖЕНО
РЕКТОР, МІЖНАРОДНОГО
ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
професор
Костянтин ГРОМОВЕНКО
«25» березня 2025 року

ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО (фахового) ВИПРОБУВАННЯ
для вступників (в тому числі іноземних) на навчання для здобуття
першого бакалаврського рівня вищої освіти
галузь знань – С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні
відносини
спеціальність – С4 Психологія
на основі
першого бакалаврського або
другого магістерського рівня вищої освіти

РОЗРОБЛЕНО
Факультетом
схвалено на засіданні кафедри
протокол №8 від 20 березня 2025 року

Одеса - 2025

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма фахового вступного випробування для отримання ступеня вищої освіти бакалавр за спеціальністю 053 Психологія ОПП «Психологія» включає питання з дисципліни «Психологія».

Абітурієнти зараховуються до Університету на конкурсній основі за результатами вступних випробувань у формі тестування.

Мета фахового вступного випробування – перевірка рівня теоретичної та практичної підготовки абітурієнтів для формування рейтингового списку з вступників, які вступають на навчання для здобуття освітнього ступеня бакалавра за спеціальністю 053 Психологія.

Програма фахового вступного випробування містить у собі основні проблеми з фундаментальних розділів психологічної науки, які дозволяють уявити цілісність та системність теоретичних знань абітурієнта, а також дають можливість виявити рівень сформованості умінь та навичок у плануванні, організації та проведенні сучасного психологічного дослідження, у розв'язанні професійних завдань. Зміст програми охоплює в повному обсязі основні категорії, поняття, терміни та факти психології, передбачає чітке структурування і розподіл навчального матеріалу за основними розділами: «Загальна психологія» та «Вікова психологія».

Фахове вступне випробування проводиться у *формі тестування*. Для проведення тестування формуються екзаменаційні групи в порядку реєстрації документів. Список допущених до тестування ухвалюється рішенням приймальної комісії, про що складається відповідний протокол.

Голова фахової атестаційної комісії, який відповідає за проведення вступного випробування, попередньо складає необхідні екзаменаційні матеріали: програми фахових вступних випробувань, тестові завдання, критерії оцінювання відповіді вступника.

Тестові завдання складаються відповідно до Програм фахових вступних випробувань. Програми фахових вступних випробувань оприлюднюються на офіційному сайті Міжнародного гуманітарного університету. Фахове вступне випробування проводиться у строки, передбачені Порядком прийому до Міжнародного гуманітарного університету у 2025 році. Розклад фахових вступних випробувань, що проводяться у Міжнародному гуманітарному університеті, затверджується головою Приймальної комісії.

На тестування вступник з'являється з паспортом. Вступник одержує варіант завдання, який містить 25 тестових завдань, для кожного з яких передбачено 5 варіантів відповідей (зразок тестових завдань надано у *Додатку*). Абітурієнту необхідно для кожного завдання знайти правильну відповідь і позначити її у бланку відповідей. Кожне завдання передбачає один правильний

варіант відповіді. На виконання тестового завдання відводиться 1 година (60 хвилин).

Отриманні вступником результати засвідчують рівень його знань, розвиток ключових компетентностей та встановлює відповідність можливості навчатися на бакалаврському рівні вищої за спеціальністю 053 «Психологія».

Під час фахового вступного випробування вступник повинен знати:

- історію (етапи становлення психології як науки), основні категорії і поняття психологічної науки, її предмет і методи;
- психологічні закономірності і механізми виникнення, функціонування та розвитку психіки;
- найбільш важливі теоретичні уявлення світової психології щодо психології особистості;
- структуру особистості та умови самореалізації її потенціалу;
- психологічні закономірності поведінки людини;
- закономірності вікового розвитку особистості;
- причини та закономірності виникнення вікових криз, шляхи їх подолання;
- соціально-психологічні закономірності розвитку і існування особистості в групі та в спільнотах;
- закономірності міжособистісного спілкування та взаємопізнання;
- структуру конфліктних ситуацій та стратегії поведінки в конфліктних ситуаціях.

Вступник повинен вміти:

- оперувати категоріально-понятійним апаратом психології;
- пояснювати психологічний зміст та механізми становлення і розвитку різних форм прояву психіки;
- визначати характеристики та особливості прояву різних психічних процесів, станів і властивостей людини залежно від ситуацій та обставин;
- аналізувати психологічний зміст, структуру та психологічні механізми і умови розвитку особистості;
- встановлювати та вирізняти психологічні симптоми вікових криз особистості;
- виділяти, аналізувати соціально-психологічні проблеми.

В цілому, вступники повинні продемонструвати не лише знання базових теоретичних і методологічних основ теорії та історії психології, а й довести обізнаність практичними методами психології.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Тестове завдання складається з двадцяти п'яти тестових завдань (тестів) закритого типу. Цей тип тестів потребує вибір однієї відповіді із запропонованих варіантів.

До кожного тестового завдання передбачено п'ять варіантів відповіді. Вірним є лише один варіант відповіді. Вступнику необхідно серед варіантів відповідей визначити одне правильне та повне теоретичне положення, тезу, що відповідає вимогам. Відповідь зараховується, якщо вступником зроблено одну позначку з якої зрозуміло який саме варіант відповіді обрано.

Відповідь на тестове завдання вважається правильною, якщо вступником обрано один вірний варіант.

Відповідь на тестове завдання вважається неправильною якщо:

- вступником обрано один варіант відповіді який є не вірним;
- обрано більше одного варіанту відповіді;
- не обрано жодного варіанту відповіді.

Оцінка дається по кожній правильній відповіді на окреме тестове завдання. Правильна відповідь на кожне тестове завдання оцінюється за схемою:

8 балів, якщо відповідь на тестове завдання вважається правильною;

0 балів, якщо відповідь на тестове завдання вважається неправильною.

Загалом за розв'язування тестових завдань вступник може набрати 25 тестових балів (максимальна кількість балів за розв'язання 25 тестових завдань). Конкурсний бал вираховується за таблицею відповідності тестових балів конкурсному балу. Мінімальний прохідний конкурсний бал дорівнює 100 балів. Максимальна кількість балів за вступне фахове випробування дорівнює 200 балів.

Таблиця 1

Таблиця відповідності тестових балів конкурсному балу

Тестовий бал	Конкурсний бал	Тестовий бал	Конкурсний бал
0-4	не складено	15	150
5	100	16	155
6	105	17	160
7	110	19	170
9	120	20	175
10	125	21	180
11	130	22	185
12	135	23	190
13	140	24	195
14	145	25	200

Результати фахового вступного випробування оцінюються за національною шкалою та шкалою ECTS відповідно до таблиці 2.

Таблиця 2

Критерії оцінювання результатів фахового вступного випробування

Кількість правильних відповідей	200-бальна шкала	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
0-9	0-90	незадовільно	1-59
10-25	100-137,5	задовільно	60-73
26-41	140-177,5	добре	74-89
42-50	180-200	відмінно	90-100

ТЕМИ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ

ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

Історія становлення психології. Примітивні погляди на психіку у людини первісного суспільства. Виникнення перших гіпотез щодо психіки в античному суспільстві. Розвиток представлень та уявлень про внутрішній світ людини в Індії, Китаї, Єгипті, Римі та Греції. Наука про людську душу у середньовічному суспільстві. Якісні зміни у вивченні психіки в 17-19 ст. Виникнення експериментальної психології.

Сучасна психологія, її завдання і місце в системі наук. Методологія сучасної психології. Зв'язки психології з іншими науками. Основні принципи психології. Школи, концепції, напрями психології (біхевіоризм, психоаналіз, гештальтпсихологія, гуманістична психологія тощо). Історія виникнення основних галузей прикладної психології. Психологічна теорія біхевіоризму (Е. Торндайк і Дж. Уотсон). Психологічна теорія фрейдизму. Аналітична психологія К.Г. Юнга. Індивідуальна психологія А. Адлера. Гуманістичний психоаналіз Е. Фромма. Его-психологія Е. Еріксона. Неофрейдизм К. Хорні. Гештальтпсихологія. Гуманістична психологія (К. Роджерс, А. Маслоу, Г. Оллпорт). Когнітивна психологія (Е. Берн, Е. Еріксон, Ф. Перлз). Екзистенційна психологія (І. Ялом).

Методи наукової психології: спостереження, експеримент, тести, вивчення продуктів діяльності, моделювання, математико-статистичні методи. Лабораторний експеримент і його можливості. Спостереження і природний експеримент. Анкети, інтерв'ю та інші методи збору і аналізу матеріалу. Психологічні тести та їх оцінка.

Психіка як предмет психології. Структура психіки. Пізнавальні процеси: відчуття, сприймання, пам'ять, мислення, уява, мовлення, увага. Емоційно-вольові процеси: почуття, емоції, воля. Психічні стани в емоційній, когнітивній, вольовій сферах (стійкий інтерес, творче піднесення, сумнів, пригніченість тощо). Властивості особистості: спрямованість, темперамент, характер, здібності, інтелект.

Психічне відображення та його властивості. Формування психіки людини у процесі соціалізації. Властивості та функції психічного відображення. Свідомість – вища форма психіки. Психіка і свідомість. Основні відмінності психіки людини, яка володіє свідомістю, від психіки тварин. Структура свідомості людини. Самосвідомість. Свідоме та несвідоме. Способи вивчення несвідомого: аналіз сновидінь, проективних малюнків, асоціативного мовлення та ін.

Співвідношення понять «індивід», «особистість», «індивідуальність». Спрямованість особистості та її форми. Потреби, види потреб. Мотиви.

Класифікація мотивів. Неусвідомлені та усвідомлені мотиви. Установки, потяги. Цілі. Інтереси. Ідеали та переконання. Світогляд особистості. «Я-концепція», образ «Я». Самооцінка особистості. Психологічний захист особистості, його механізми (ідентифікація, раціоналізація, сублімація, витіснення, заперечення, компенсація, гіперкомпенсація, проекція, включення, заміщення, ізоляція, деперсоналізація). Формування особистості. Рушійні сили розвитку особистості. Активність і діяльність та їх основні характеристики. Діяльність як суб'єктивний вид активності людини. Структура активності та діяльності. Основні види діяльності людини.

Поняття про темперамент та його структуру. Фізіологічні основи темпераменту. Психологічні складові темпераменту: психічна активність та емоційність. Характеристика типів темпераментів (сангвінічний, флегматичний, холеричний, меланхолічний).

Структура характеру, як система ставлень: до суспільства, колективу, інших людей; до праці; до самої себе; до речей. Вольові риси характеру. Формування характеру. Поняття про акцентуації характеру як надмірний вираз окремих рис.

Поняття про здібності. Задатки і здібності. Види і рівні здібностей. Загальні здібності та їхня структура. Спеціальні здібності. Рівні здібностей. Талант та геніальність. Обдарованість та її структура. Розвиток і формування здібностей. Поняття про інтелект. Моделі інтелекту.

Поняття про відчуття. Класифікація та види відчуттів: залежно від контакту рецептора з подразником (дистанційні; контактні); залежно від розміщення рецептора (інтероцептивні; екстероцептивні; пропріоцептивні).

Поняття про сприймання. Класифікація та види сприймання: за провідним аналізатором (зорове, слухове, дотикове, смакове); за наявністю мети та вольового зусилля (довільне, мимовільне). Сприймання часу, руху, простору, сприймання людини людиною. Аперцепція: роль знань, інтересів, нахилів, емоційних станів, поглядів, переконань.

Пам'ять та її закономірності. Процеси пам'яті (запам'ятування, зберігання, забування, відтворення, забування). Класифікація та види пам'яті: за об'єктом запам'ятовування (образна, словесно – логічна, рухова, емоційна); за ступенем вольової регуляції (мимовільна, довільна); за тривалістю збереження інформації у пам'яті (миттєва, короткочасна, оперативна, довгочасна, генетична). Типи пам'яті (наочно-образний, словесно-логічний, гармонійний; зоровий, слуховий, руховий, змішаний).

Мислення та його структура. Операції мислення: аналіз, синтез, порівняння, узагальнення, абстрагування, конкретизація, класифікація, систематизація. Види мислення: за формою (наочно-дійове, наочно-образне,

словесно-логічне), за характером розв'язування задач (теоретичне, практичне), за ступенем новизни і оригінальності (репродуктивне, продуктивне).

Поняття про мовлення. Єдність мислення та мовлення. Види мовлення (зовнішнє, внутрішнє; усне, писемне; діалогічне, монологічне).

Поняття про уяву. Види уяви: залежно від мети (мимовільна, довільна), залежно від характеру (творча, репродуктивна). Прийоми творчої уяви (аглутинація, аналогія, акцентування, перебільшення та зменшення, типізація). Мрія.

Поняття про увагу. Властивості та закономірності уваги. Види уваги (мимовільна, довільна, післядовільна). Властивості уваги (об'єм, стійкість, зосередженість, переключення, розподіл). Природа неуважності.

Загальне поняття про емоції та почуття. Функції емоцій та почуттів (сигнальна, регулююча). Особливості емоцій: позитивні, негативні; стеничні, астенічні. Інтенсивність та стійкість емоцій. Настрій, афект, пристрасть, стрес. Види почуттів: моральні, інтелектуальні, естетичні, практичні. Стрес. Фрустрація. Моральні почуття. Інтелектуальні почуття, почуття гумору та іронії. Естетичні почуття. Захоплення та пристрасті. Стенічні та астенічні почуття.

Загальне поняття про волю. Вольова регуляція поведінки. Етапи вольових дій: підготовчий (мета і прагнення до її досягнення, можливості і мотиви, боротьба мотивів і вибір, рішення), виконавчий (здійснення рішення). Вольові якості особистості: наполегливість, рішучість, самостійність, дисциплінованість та ін.

ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ

Предмет вікової психології, її завдання. Періодизація психічного розвитку. Можливі критерії періодизації.

Вік немовляти. Період новонародженої як частина віку немовляти, своєрідність психічного життя новонародженого. Психологічні особливості дитини грудного періоду: фізичний розвиток, розвиток моторики, рефлексорної діяльності, відчуття, сприймання, пам'яті, мислення, уваги, емоцій, вольової сфери, мовлення.

Раннє (перед дошкільне) дитинство. Криза одного року. Розвиток психічних процесів і формування моральних норм. Розвиток психіки в грі, її види. Особливості спілкування з дорослими. Криза 3-х років. Причина кризи і її прояви: негативізм, впертість, свавілля.

Молодший шкільний вік. Криза семи років. Психологічний зміст готовності до навчання. Розвиток когнітивної та емоційно-вольової сфери,

самосвідомості, мотивації та моральних норм. Зміна ведучого виду діяльності, особливості навчальної діяльності молодшого школяра.

Підлітковий вік. Межі підліткового віку, співвідношення біологічних і соціальних чинників в розвитку, інтелектуалізація психічних процесів. Новоутворення підліткового періоду: почуття дорослості, потреба в самореалізації та суспільному визнанні, прагнення до самоствердження, вміння підпорядковуватись нормам колективного життя. Криза 14 років.

Юнацький вік. Межі і періоди юнацького віку: «рання» і «пізня» юність. Розумовий розвиток. Емоційна сфера, розширення діапазону інтелектуальних і моральних почуттів. Естетичні почуття. Формування самосвідомості і стійкого «образу Я». Формування життєвих планів і світогляду. Професійне самовизначення. Спілкування з однолітками, дружба і кохання.

Зрілий вік. Межі і періоди зрілості: рання, середня і пізня, передпенсійний вік. Життєвий шлях людини і його вплив на онтогенетичну еволюцію. Нормативні кризи зрілого віку у чоловіків і жінок. Криза «середини життя».

Психологічна геронтологія. Поняття і фази геронтогенеза. Індивідуальні особливості старіння. Нормальна і патологічна старість. Психопатологія старіння. Чинники «Образу Я», психологічний зміст виходу на пенсію. Думки і почуття, пов'язані із вмиранням.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА та ІНТЕРНЕТ РЕСУРСИ

Основна література

1. Колобич О. П. Загальна психологія: навчально-методичний посібник. Львів: Растр-7, 2019. 172 с.
2. Копець Л.В. Психологія особистості : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К. :Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2007. 460 с.
3. Максименко С.Д. Загальна психологія: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 272 с.
4. Маноха І.П., Роменець В.А. Історія психології ХХ століття: Навчальний посібник для ВНЗ. К.: Либідь, 2007. 832 с.
5. Москалець В. П. Загальна психологія. Київ: Ліра, 2020. 564 с.
6. Приходько Ю.О. Практична психологія: Введення у професію: навч. посібник. 2-ге вид. К.: Каравела, 2010. 233 с.
7. Савчин М. В. Загальна психологія: навчальний посібник. Київ: ВЦ «Академія», 2020. 344 с.
8. Скрипченко О.В., Долинська Л.В., Огороднійчук З.В. Загальна психологія: навчальний посібник. Київ: Каравела, 2019. 464 с.
9. Слюсаревський М., Хазратова Н. Соціальна психологія : Підручник. Л: Львівська політехніка, 2019. 352 с.
- 10.Столяренко О.В. Психологія особистості: навч. посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 280 с.

Допоміжна

1. Велитченко Л.К. Вступ до загальної психології: програм. довідник. Одеса: Вид. В. В. Букаєв, 2012. 406 с.
2. Волошина В.В., Долинська Л.В., Ставицька С.О., Темрук О.В. Дуткевич Т. В. Загальна психологія. Київ: Центр навч. літератури, 2019. 388 с.
3. Гриньова Н.В. Історія психології: курс лекцій: навчальний посібник. Умань: Візаві, 2012. 209 с.
4. Ільїна Н. Загальна психологія: в екзаменаційних питаннях і відповідях. Київ: Університетська книга, 2018. 239 с.
5. Ільїна Н., Мисник С. Загальна психологія: теорія та практикум. Київ: Університетська книга, 2017. 352 с.
6. М'ясоїд П.А. Задачі з курсу загальної психології. Київ: Вища школа, 2000. 183 с.
7. Приходько Ю. О., Юрченко В. І. Психологічний словник-довідник. Київ: Каравела, 2020. 418 с.

Інформаційні ресурси в інтернеті

1. Бібліотека Міжнародного гуманітарного університету: офіційний сайт. URL: https://mgu.edu.ua/science_library
2. Бібліотека Університету Ушинського : офіційний сайт. URL: <https://library.pdpu.edu.ua>
3. Міністерство освіти і науки України: офіційний сайт. URL: <http://www.mon.gov.ua>
4. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського: офіційний сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
5. Одеська національна наукова бібліотека: офіційний сайт. URL: <http://odnb.odessa.ua/>